

ТРИДЕНТ - REVUE NEVOUADAIKE - UKRAINIENNE - ТРИДЕНТ

Число 47 (597) Рік вид. XIII. 5 грудня 1937 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

Париж, неділя, 5 грудня 1937 року

29-30 листопада і 1 грудня с. р. в Парижі відбувався черговий конгрес так зв. Постійного Міжнародного Комітету бувших Комбатантів. Ця нова організація утворилася, як наслідок сучасної перебудови європейського міжнародного життя, яке, само собою, впливає на хід комбатантських взаємин і викликає певні зміни у структурі їхніх організацій. З огляду на те, що формули ідеї миру і співробітництва у міжнародному смислі, ніби, трохи застарілися в таких міжнаціональних об'єднаннях, як «ФІДАК» та «СІАМАК», бо ці організації були створені за певних обставин і за певних вимог життя, що вже, можна сказати, одійшли до історії, — нові обставини і нова конфігурація творчих сил в Європі покликала до життя нову течію, а саме цей Постійний Комітет, в якому представлено тринадцять націй, а саме: Англія, Бельгія, Франція, Німеччина, Австрія, Португалія, Італія, Угорщина, Польща, Румунія, Югославія, Чехословаччина й Греція. Ця організація повстала і стоїть понад «ФІДАК'ом» і «СІАМАК'ом», які продовжують, кожна з своєї сторони, свою чинність. Однак характер нової організації, і так би мовити, формули ідей миру та співробітництва нові. Тут зішлися представники всіх б. воюючих сторін великої війни, щоби знайти ґрунт для мирного співробітництва, для витворення сприятливої атмосфери для мирного життя, для уникнення всього того, що може викликати збройний конфлікт.

Цілком зрозуміло, що повстання нової комбатантської міжнародної організації цікавить і наші українські комбатантські кола. Хоч правда сьогодні ще передчасно говорити про участь наших комбатантських організацій в Постійному Комітеті, бо на шляху їх стоятиме багато формальних перешкод, але співпраця, зв'язок і навіть певний вплив можуть бути. На цьому першому конгресі були вже і представники нашого Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, які налагодили контакт з представниками окремих націй, що входять до нової організації.

Цілком зрозуміло, що завдання нової організації дуже важливе і делікатне. Вона матиме перед собою багато гарячих питань, чисто, так би мовити західно-європейського характеру, але нашим завданням є дати знати, дати відчутти і зрозуміти, що до цілого комплексу питань миру належить і проблема України, разом з іншими народами, що знаходяться в совітській неволі, і що без вирішення позитивно цієї проблеми справжній і тривалий мир в Європі не є можливий.

У К Р А І Н С Ь К А П Р Е С А І М О Л О Д Ь

Редакція «Трибуна» привертає увагу до поданих нижче статтів М. Данька і І. Липовецького. Сподіваємося, що висловлені там думки знайдуть належний відгук у всіх представників, співробітників, читальників і прихильників нашого органу, які спільними силами, в інтересах справи і власних, допоможуть довести до доброго кінця розпочату кампанію.

Могутній зріст боротьби поневоленних націй ССРСР проти московської олігархії в зв'язку з «парламентарною» комедією московського уряду та поразки московського імперіялізму в Іспанії, в Лондоні, в Женеві і Брюсселі, протикомуністичне порозуміння трьох великих держав, утворення протибольшевицького уряду в Бразилії та деякі інші події європейського і світового політичного життя дозволяють припустити, що боротьба проти Москви вступає в її вирішну стадію. Разом з тим зростають у великій мірі чергові завдання українських політичних чинників серед українського громадянства по цей бік кордону та на міжнароднім терені.

Головним знярядям політичної акції являється преса навіть у націй, що мають добре розвинений державний апарат. У націй недержавних значіння преси безмірно більше. Цілком виїмкове значіння має преса для уряду, що перебуває на чужині. Преса є для нього головним засобом не лише співпраці з українським громадянством по цей бік кордону, а й зв'язку з цілою Україною, куди закордонна преса в тій чи іншій мірі всеж дістається.

Визнаючи в повній мірі все те, що зробив «Тризуб» протягом довгих років своєї відповідальної праці та робить далі, не можна не визнати й того, що величезний зріст завдань українських політичних чинників вимагає й збільшення потужности цього єдиного тижневика Уряду УНР.

Намагання збільшити розміри «Тризубу» і піднести якість його змісту робилося звичайно і робиться далі. Дещо в цім напрямі вже осягнуто, але головно відносно якости змісту, зокрема завдяки притягненню нових співробітників зпоміж української молоді. Але збільшити розміри видання відповідно до потреб часу, на превеликий жаль, досі не пощастило.

Повстає, розуміється, питання, чому поліпшення змісту тижневика не викликало автоматично поважного збільшення його передплатників? На це треба відповісти, що наслідком занепаду національно-політичної активности українського громадянства зацікавлення політичним письменством взагалі страшенно підупало. Ті українські журналісти, які пишуть одночасно для української і чужинецької преси, можуть ствердити, що їх писання викликають значно більше уваги у польських, німецьких чи французьких читачів, ніж у українських. Де-які органи краєвої преси рятують тим свій наклад, що пишуть можливо менше про українську національно-політичні справи і можливо більше про все инше. Аполітичність робить жахливий поступ, як серед краєвого громадянства, так і серед еміграції. Серед українців з'являються інтелектуальні привиди з далеких передреволюційних часів; виникають і поширюються думки, що самостійність України можна здобути не стільки національно-політичною, а в разі крайньої потреби і збройною акцією, як розвитком краєво-еміграційної культури, господарства, науки, штуки, спорту, музейництва і т. ин. Шкідливість і небезпека цих теорій полягає не стільки в тім, що зуживається непродуктивно часом багато національних сил в ділянках діяльности, які без власної держави можуть лише животіти, як в тім, що українець, який займається історією, філологією, малярством, городництвом, бжільництвом, чи заробляє для жінки та дітей шоферством, а до того ходить ще на якісь збори, гадає звичайно, що він робить все це лише для того, щоб «рятувати Україну». Українську політичну пресу ці «громадські діячі» (термін, який ані на німецьку, ані на французьку мову перекласти не можна) звичайно читають дуже мало, а ще менше передплачують її.

Самої «свідомої» української еміграції числиться біля 40.000 осіб. Чи передплачують з них 5 чи навіть лише 3 відс. свій центральний еміграційний орган, питання досить сумнівне. А піднесення числа передплатників лише до 10 чи навіть лише 7 відс. цієї еміграції дало б вже можливість не лише збільшити належно еміграційний український національно-політичний тижневик, а й розвинути українські інформаційні видання в чужих мовах.

Коли українська преса не може в належній мірі спричинитися до розвитку українських національно-політичних організацій, бо українці її майже не читають, то очевидно, що треба прямувати протилежним шляхом, себ-то творити такі організації, які б своєї преси потребували. Що до цієї акції здібна перед усім і переважно українська молодь, вихована на чужині в традиціях визвольної боротьби і тому в значній мірі охоронена від недуги аполітичності старого українського громадянства, на мій погляд не підлягає сумніву.

Ходить тут не про нову ідеологію. Її дала нам всім героїська визвольна збройна боротьба під проводом Симона Петлюри; і уряд, що співпрацював з ним, береже засади цієї ідеології. Ходить про постійне все активніше перетворення її в життя. Потрібні не якісь нові організації, їм маємо мабуть і так забагато. В сучасних обставинах потребуємо лише одну партію, що об'єднувала-б всі активні сили нації з національним урядом на чолі. Отже й завданням української молоді було-б лише витворення активних осередків в існуючих вже еміграційних організаціях та по-за ними. Акція підтримання власної політичної преси являється просто логічним і необхідним висновком з самого факту урухомлення української молоді, бо ніяка діяльність на цім терені без друкованого слова не можлива, а збільшення вже існуючого органу значно легше, ніж засновання якогось іншого.

Для здорової мобілізації сил української молоді потрібні не безконечні говорення про потребу «чинної боротьби та числення л и ш е на власні сили», а справжній розвиток власних сил шляхом чинности. А конкретною основою цієї чинности найкраще могла-б бути акція піднесення власної преси, в даннім разі акція підтримання «Тризуба» та українських інформаційних видань в чужих мовах, шляхом придбання нових передплатників та зібрання засобів на видавничий фонд. Українське громадянство, а в першу чергу сама молодь потребує чину, визвольного чину, наскрізь реального, про який свідчили-б дати і числа. Він потрібний не лише самий по собі, з погляду практичного, а й для того, щоб піднести дух, збільшити віру у власні сили тих живих ще елементів українського громадянства, що не загрузли безнадійно в багні аполітичності.

Збірки переведені в останнім часі серед нашої європейської та американської еміграції на науково-навчальні та музеальні цілі довели яскраво, що твердження про убогість української еміграції є звичайною байкою. Разом з тим виявлено незвичайно

загрозливий факт, що українське громадянство дає засоби на свою власну науку, але не дає засобів на національно-політичну акцію, з пресою включно, на визвольну боротьбу, якої ніякі чужинці для України провадити не будуть.

На перешкоді до придбання нових передплатників та засобів для національно-політичної преси стоїть ще одна справа: хуторянська прикмета численних українців, яку вони не тільки вдержали в повній мірі на еміграції, а навіть розвинули тут. А саме, небагато українців вважає себе професорами, не будучи ними, але дуже багато українців, що вміють водити пером по паперу вважають себе письменниками і журналістами, а ще більше їх вважають себе по старому «демократичному» звичаю політиками чи принаймні «громадськими діячами». Переконувати їх, що журналістика та політика являються в Європі такими ж фахами як і всі інші, була-б річ безнадійна, але найрішучіше треба виступити в обороні засади, що й ці фахи від передплати своєї національно-політичної преси, чи принаймні підтримання її вкладкою до пресового фонду ніяким чином не звільняє.

З належною рішучістю може розпочати акцію в цім напрямі справді лише українська молодь, починаючи від власних батьків, що часом не лише свої преси не передплачують, а й читають без ніякої потреби ворожу московську емігрантську пресу.

Для початку акції на користь української преси надається найкраще місяць грудень, не лише тому, що шкільна, а спеціально університетська молодь, має з кінцем цього місяця зимові ферії, а й тому, що звичай давати дарунки, урядження колядок, ялинок та інших товариських сходин може дати багато нагод пригадати українському громадянству про потреби його національної преси. Протягом цієї акції можуть виявитися ті справді активні чинники українського громадянства, які так потрібні тепер з огляду на ті великі події на наших землях та в цілм світі, що ставлять так пильні і поважні завдання перед проводом української нації. Най не зневірюються ті, що розпочнуть цю акцію, наслідком поважних перешкод, а перед усім байдужости багатьох, що стрінеться на їх шляху. Здоровий національний інстинкт української молоді повинен знайти належних людей. А кождий з новознайдених побірників нової національно-політичної акції буде в стані знайти в свою чергу нових прихильників підтримання української національно-політичної преси та визвольної боротьби кермованої нею. Для нових чинів потрібні нові сили, і коли вони знайдуться, вони зростатимуть нестримно.

Передплачуючи «ТРИЗУБ», ви збільшуєте його видавничий фонд і полегшуєте його працю над пропагандою Української Ідеї українських визвольних змагань, яку в тяжких матеріяльних умовах провадить він від 1925 року.

Най-же буде місяць грудень 1937 р. початком акції української молоді і громадянства на користь «Тризубу» та українських інформаційних видань в чужих мовах. Най-же пам'ятає кождий українець, від якого жадатиметься даток на пресовий фонд визвольної боротьби, що мільйони українців в межах московської в'язниці народів провадять невпинно від двох десятків років боротьбу за самостійність України в умовах, в сотки разів гірших, ніж ті, в яких перебуває пересічний емігрант на безпечній чужині. Хто не підтримує чинно визвольної боротьби, не сміє вірити у визволення, гадаючи, що інші не кращі його; а хто ж визнає себе гіршим від інших? Віра без чинів мертва. Отже лише чинами можемо здобути переконання, що наша нація житиме, як самостійна держава.

М. Данько

Г Р У Д Е Н Ь — М І С Я Ц Ь « Т Р И З У Б А »

«Закон розподілу національних сил поклав на нас, тих, що живуть тепер на чужині, певну пайку праці, яку тільки ми — більше ніхто — й можемо виконати. Вона полягає в дбайливому плеканні державних традицій, здобутих під час кривавої боротьби, в утворенні та розвитку культурних цінностей, потрібних для нашого всебічного звільнення, і в широко закросній пропагандово-інформаційній роботі, тісно зв'язаній, як із справою нашої визвольної боротьби взагалі так і з поодинокими її потребами з окрема...»

З заповітів С. Петлюри

Серед дороговказів, які на шляху української еміграції поставив Симон Петлюра, відповідає місце займає і потреба пропагандово-інформаційної праці, до якої покликав він і заснований ним в 1925 році — «Тризуб».

Дванадцять річних томів «Тризуба», що стали вже літописем української еміграції, політичною енциклопедією сучасної доби нашої історії, шістьсот чисел, які не опустили ні одної важної події, не тільки в нашому еміграційному житті, в житті України, але і в житті міжнародньому, двадцять тисяч сторінок думок і праці соток людей, які вложили цю працю під знаком тризуба — символа Української Державности, з гаслом «державна вища

над партії, нація вища над класи», в ім'я протесту проти поневолення Батьківщини, во ім'я найсвятіших вимог українських визвольних змагань, — це духовий дорібок і актив праці «Тризуба» за дванадцять років його існування.

Час висовує нині перед українською еміграцією потребу зміцнення економічної бази в її існуванні, опертя еміграційного життя на найдаліш посуненій економічній самовистарчалності, всебічної опіки над підростаючим еміграційним доростом, але політичні обставини диктують гасла «Будьмо готові» і потребу ще більшого поширення тієї акції, яку покладає на нас «закон розподілу національних сил», яку «тільки ми — більш ніхто — можемо виконати», потребу «широко закрової пропагандово-інформаційної роботи», в якій поважне завдання припадає і на «Тризуб».

В цьому періоді нашого еміграційного життя, коли будемо бурси і захоронки і доми для інвалідів та «Хати Козака», коли творимо еміграційні банки і позичково-ощадні каси, закладаємо мастки — увага і жертвенність нашої суспільності ні на хвилю не повинна слабнути в всебічному підтриманні нашої еміграційної преси і передовсім єдиного всееміграційного «Тризуба».

Най грудень пройде під гаслом всебічної допомоги «Тризубові».

Г р у д е н ь — м і с я ц ь . « Т р и з у б а ».

В грудні передплатники сплачують «Тризубові» борги, вносять передплату на наступний рік, приєднують нових передплатників, Управи організацій організують грошеві збірки своїх членів на пресовий фонд «Тризуба». Видавництва жертвують книжки на його премійовий фонд.

В грудні — кожний прихильник праці «Тризуба» вступить в ряди його передплатників.

І. Липовецький

Приєднуйте «ТРИЗУБОВІ» нових передплатників!... Подавайте адреси Ваших знайомих, які могли би передплачувати «Тризуб».

З А К Л И К

до української молоді і громадянства
в справі підтримання національно-політичної преси.

Великі рішення, назустріч яким прямує очевидно, тепер наша нація, спонукують нас, робітників пера згуртованих навколо тижневика «Гризуб», звернутися до українського громадянства та надії нашої майбутности, української молоді, і з цілковитою свідомістю відвічальности за свої слова та чини сказати щиро, що з дотеперішніми засобами видання може виконувати лише дотеперішні завдання. Нові ж завдання вимагають і нових засобів. Збільшення розмірів тижневика та дальше піднесення якости його змісту через притягнення нових співробітників можливі лише при поважнім збільшенні числа передплатників та допливі жертв на видавничий фонд. Не менш того потрібні грошові засоби для інформаційних видань в чужих мовах, перед усім для що-тижневої пресової кореспонденції в англійській мові, яка станула-б дуже в пригоді і для української еміграції в Америці в її інформаційній акції.

Отже звертаємося до українського громадянства, а переп усім до української молоді, з закликом приєднувати нових передплатників для єдиного тим часом тижневика великоукраїнської еміграції та уряджувати збірки на пресовий фонд визвольної боротьби. Передплату і датки просимо пересилать або безпосередньо на адресу «Гризуба», або на руки його заступників в поодиноких державах, особливо в тих, звідки переслання грошей з причини валюткових обмежень неможливі. При збірках на видавничий фонд поручаємо систему трійок, при якій кожний жертводавець закликає двох інших.

Сподіваємося, що українське громадянство зрозуміє належно вагу нової пресової акції і зустрине прихильно почин нашої молоді в цій справі. Висловлюємо наперед наше признание всім тим, що доведуть чинно своє зрозуміння ваги сучасної історичної хвилі та значіння національно-політичної преси у визвольній боротьбі.

Г р у д е н ь — м і с я ц ь « Т р и з у б а »

« С І М Л І Т Е Р » *)

Надруковано другу книжку поезій Наталі Лівницької-Холодної під назвою «Сім літер». Моя замітка з приводу цих поезій не претендує на якусь критичну розвідку. Я хочу лише звернути увагу читача на ці прекрасні, дійсно поетичні вірші молодої авторки й наведенням цитат дати змогу йому познайомитися з тією книжкою, що через заборону не бачить світу.

«Сім літер» — це

«Сім літер, що палають в слові «Україна»,
Сім літер, що вогнем лягли на Монпарназ,
І сім зрадливих куль на вулицях Расіна...»

Цій темі присвячена ціла книжечка: це біль і сум за Україною, безмежна любов до неї, бажання жертв і подвигу для України, глибокий пієтет до свого вождя, непохитна віра в значіння й по смерті його імення, яке приведе нарід український до відновленого життя.

Тяжке емігрантське життя на чужині, й молодій авторці вже здається, що

«І одцвітає молодости цвіт,
А серце стомлене в смертельній тузі
Шукає знов за щастям давніх літ...
І раптом в темряві ночей зловісних,
В цвинтарній тиші сірих кам'яниць
Ім'я, єдине в світі, громом блисне:
Сім літер, сім палких вогнених лиць».

І далі:

«Ти вся моя, від Дону по Карпати,
Й так солодко Тобі одній служить».

І при самій згадці цього імени у авторки

«І серце вгору йде все вище, стрімко, стрімко
Шляхом Твоїх голгот і слав, Народе мій».

Життя іде невпинним ходом, минають радісні весни, і в таку пору особливо пригадується

«Як Ти відроджена встаєш,
Як знов співаєш тихим гаєм,
І в море хвилями течеш.
Як сяєш рідними церквами
В блакиті київських небес,
Сповита мріями і снами,
Країно смутку і чудес».

*) « С і м л і т е р ». Н. Лівницька-Холодна. Варшава, 1937.

І в чужому краю,

«Лише тоді, як синім оком
З-за хмар подивиться, весна» .

тоді

- «І на нерідне небо ляже
Знайомим сміхом рідна синь.
І буде Прага, наче Київ,
У сяйві соняшнім ясна,
І дзвони рідної Софії
Докотить хвилями луна».

Авторка не знає, яка тепер Україна. Чи вона, переповнена стражданням, ще вірить у повстання й ховає ясну казку бойовищ, чи вона не забула про помсту й гнів. І відповідає:

«Така й тепер Ти, Україно,
Як за Шевченка й панів,
І воскресіння ждуть руїни
Під степового вітру спів.
І ждуть поля полків залізних,
І прагне крові знов земля...»

Авторка безнастанно тужить

«За краєм радісним і світлим,
За краєм, що, як Божий рай,
Цвіте блакиттю й сонцем грає...
Де зацвіла моя весна
І серце вперше заспівало».

Авторці солодко тужити по верб її сріблястих довгих вітях,

«Полтавських верб склепіння мовчазні!
Так солодко за вами тут тужити
І плакати за вами на весні!»

Бо там

«Там, на завітчаних полтавських нивах
Датячих ніг моїх лишився слід».

Бо це-ж верби,

«Бо це-ж вони тебе навчили вірити в Бога,
Любити край свій, сонце й пахощі весни».

Авторка знає, що української весни

«... що весни такої
Ніде немає й не було» .

І вона вперто вірить:

«Лиш вір уперто, вір і знай:
Колись з весною прийде зміна,

І оживе твій світлий край,
Що зветься звінко «Україна».

Вона наче зливається з своїм краєм, вона не може навчитися,

«Як без Тебе щасливою жить,
Як забути безмежжя зелене
Й неба синь над вишневим садком?
Як-же можеш Ти там без мене
Голубіти весняним Дніпром?...
Тільки б глянути там і вмерти!
Тільки б глянути раз навкруги!»

Але вона гадає, що не туги й сліз тепер Україні треба, їй треба

«І віри міць в серця Твоїх синів».

Для авторки, що зазнала лиха

«В мандрівках по чужих світах,
В жорстоких іспитах і змінах
Ти наче казка золота,
Далека, рідна Україно!»

Для неї

«І «злата Прага», як в'язниця,
І світ широкий — чужина».

Вона жде нових подій для своєї України, вони снить про
хижий простір піль, укритий чорним жнивом смерти. При погля-
ді на красу чужих земель вона питає:

«Чому не Твого це неба синь,
Чому не Твій це свіжий ранок?»

Не нові теми сучасного життя її займають, вона мріє про

«... калини кущ,
І вербу над забутим ставом».

При погляді на старі історичні пам'ятки, як Шильонський
замок на Леманському озері, у авторки встають згадки

«О, скільки-ж тут змагань, трівог, горіння
В цім символі з холодних сірих брил...
І все-ж не стільки, як в єдинім слові...
В стрункім, прекраснім слові «Україна».

Особливо палкі, патріотичні й поетичні вірші виходять з-під
пера авторки, коли вона пише про вождя українського народу,
С. Петлюру:

«Уклонилась кісткам коханим,
Що лягли під чужий Montpagnasse».
«Ой, устанеш ще Ти, Отамане,

І пройдеш над степами з мечем.
Сорока мільйонами грудей
Знов зідхне Україна Твоя,
І зідханням тим, знаю, буде
Єдине, Твоє ім'я».

Над пам'ятником С. Петлюри вона

«Схилилася над іменем Твоїм,
Що на сірих мармуровій сяє».

Вона при цьому згадує прекрасні, п'яні дні весни нашого від-
родження, коли серце всього українського народу билося іменем
свого героя, коли

«Ішла з Тобою чорна міць землі,
Що кров'ю ярою й вогнем палала,
Що берегла себе сотками літ»...

«І ворог знає, ворог не забув,
Що є Петлюра Симон, є і буде! » . . .
«Твоє ім'я воскресне в гromі бур,
У свисті куль, у дикім танці смерти,
На тій землі, що знає, ким Ти був...
Що прийняла Твої крові жертву.
Воно злетить мов пісня у боях
І на знаменах золотом заграє...»

Авторка любить не тільки свою Україну, а й всі українські
землі. В душі її відживає щастя давніх літ, коли вона чує в криш-
талевій далі

«Як трембітають серед скель
Вітри Гуцульщини зухвали».

У неї

«Тремтить роса на стрілах вій»,

коли вона переконується,

«Який же ти нежданно свій,
Заквітчаний Гуцульський краю!»

Вона хоче тільки щоб цей край прокинувся до життя, щоб
про нього почули люди:

«Коли-ж тебе почують люди?
Коли шляхетний гордий гнів
Тобі вогнем розсадить груди
І вдарить в серце ворогів?»

Вона кличе цей край,

«Що в довгих мандрах, в темі сторіч
Зіп'явсь зухвало на Карпати...»

«Встань, западай і в страшнім одвіті
Помсту вчини за гріхи твоїх кривд».

Але все-ж, хоч як вона цінить цей край,

«Нехай прекрасний він, цей край верхів зухвалих,
Де трембітає вітер-легінь серед скель,
Де гніву Божого ревуть страшні навали,
Де так зворушує краса гірських осель.
Люблю Тебе на всіх просторах, рідний краю,
І все-ж найкращий Ти серед полтавських верб»

У своєму «Гніві» авторка вірить тільки в один спосіб для воскресення свого краю :

«Лише один святий вогонь, ненависть,
Пірве з кайданів нарід мій
І поведе його до слави!»

І тому вона, хоч і молиться Богові,

«Але любити ворогів,
Пробач мені, я не навчуся ».

Коли ми покидали свій рідний край,

«Ішли за нами скарги нив
І сел обідраних недоля.
Ішли за нами, щоб ось тут,
На бруках Праги і Варшави,
Проклятим сном московський кнут
Нас вів до помсти і до слави.
Сьогодні, завтра? — Все одно,
Та вже повернемо востаннє»...

І буде помста царям і совдепам

«За затоплені кров'ю поля...»
«Величня тінь Його повстане
І поведе в далеку путь.
І загремить рука злодійська,
Здригнеться Київська земля
І понесе сто тисяч війська
Під стіни білого Кремля».

Вона певна, що

«І буде так: в один чудовий ранок
Надійде гасло, місто загуде,
Хтось крикне «слава» під якимсь парканом,
І гримне «слава» з тисячі грудей.
І станеться: залопотять прапори,
Заграють сурми і пройдуть полки...

О, чом не маю сина я в цю пору,
Щоб був високий, дужий і стрункий?!

В цій книжечці немає ніяких слів нелойяльності до держави, в якій її друковано, щоб за них могла книжку заборонити найсуворіша цензура. Але книжечку було заборонено...Цілий зміст її пориває до бою, й її прекрасні вірші розбуджують приспані почуття любови до свого краю і в молодім, і старечім серці.

З. Мірна

ПОРАЗКИ МОСКОВСЬКОЇ ПОЛІТИКИ І УКРАЇНСЬКІ ЗАВДАННЯ В ЄВРОПІ

Посереднім, але дуже характеристичним, показчиком поразок московської зовнішньої політики є справжній погром уряджений Сталіним і Єжовим совітській дипломатії. «Почищено» більш чи менш ґрунтовно переважну частину большевицьких полпредств в Європі, в Лондоні, Парижі, Варшаві, Букарешті, Анкарі, Ризі, Празі, Відні і т.д. «Чистки» ще очевидно далеко не закінчено, є повідомлення, що пані Колонтай, яка ще недавно пописувалась разом з Літвіновим в Ніоні та Женеві, перевищує розважністю своїх мужеських колег і замість того, щоб стати перед судом в Москві, оселяється у власній вілі біля Стокгольму. Можливо зрештою, що нерозважні дипломати повертають до Москви не стільки в надії виправдатися, як з наміром рятувати свої родини від помети ГПУ. Повідомлення про десятигодинний трус, який відбувся недавно в Комісаріяті закордонних справ та особистім приміщенні Літвінова, дозволяє припустити, що погром московської дипломатії ще не кінчився. Оскільки відповідають дійсним намірам верхівки московської олігархії повідомлення про монстр-процес проти совітської дипломатії тим часом ствердити тяжко, але ці повідомлення у всякім разі досить правдоподібні, бо чому ж мав-би тепер поминути саме зовнішні державні органи, лютуючи проти внутрішніх. Чистка совітської дипломатії, яка є принаймні почасти наслідком її політичних поразок, являється сама по собі поважною поразкою Москви на міжнароднім терені. Зовнішнє представництво кожної держави було від найстаріших початків почесним обов'язком. Посли були недоторкальними особами, як у диких народів, так і у старовинних греків і римлян; такими вони залишилися й до нашого часу. Большевицька дипломатія творила в цім відношенні від самого початку сумний, але цілком зрозумілий, виїмок. Зламання всіх найбільш урочистих приречень і зобов'я-

зань супроти незалежних національних держав, що повстали на руїнах старої Росії, пильне співробітництво московської дипломатії з ГПУ, розвідка служба та керування большевицькою пропагандою в чужих державах, що належать до обов'язків совітських «дипломатів», нарешті їх участь в збройній інтервенції в Іспанії та де-яких інших державах та де-які інші досить своєрідні функції скріпили, очевидно, переконання тих держав, які не визнали ще ССРСР, що їх політика була цілком слушна, та викликали у тих держав, які ССРСР визнали, сумнів відносно слушності їх поступовання супроти московського уряду. Коли московська олігархія поводитья тепер з своїми «дипломатами», як з звичайними злочинцями, то їх будуть, очевидно, терпіти справді лише в тих державах, які в своїй політиці без большевиків обійтися не можуть. Але й злочинці мають право на суд, отже коли московський уряд такого суду своїм закордонних представникам не урядить, то це може лише понизити ще більше в очах європейського суспільства і самий цей уряд, і тих полпредів, яких він пришле на місце зліквідованих дипломатів. Чи уряду якийсь показовий процес «гонор» їх самого московського уряду, питання більш ніж сумнівне.

Занепад московського міжнароднього представництва, що йде, очевидно, в логичнім і рівнобіжнім зв'язку з занепадом цілого большевицького державного апарату, відбувається в політичнім моменті, який вимагає найбільшого напруження московської акції в Європі. Можна розцінювати різно значіння Римської конвенції проти большевизму та вартість урочистих маніфестацій з нагоди першої річниці спільної німецько-японської боротьби проти Комінтерну, але ні в яким разі не можна заперечити значіння того факту, що від нині ворожість трьох великодержав супроти Комінтерну, отже і супроти його московських керманців, робиться постійним, наскрізь реальним і формально проголошеним чинником у відносинах між вирішальними потугами світу. Дальшим незвичайно додатнім фактом політичного життя Європи, який треба як найвиразніше зазначити і підкреслити, є те, що Римська конвенція протягом понад трьох тижнів, які минули по її підписанні, не погіршила ані трохи відносин між Берліном і Римом з одного та Лондоном і Парижем з другого боку. Подорож лорда Галіфакса до Берліну відбулась з відома, а, очевидно, і за згодою, парижських політичних кол. Побажання цих кол, не перебирати в Берліні якихсь зобовязань, що моглиб порушити засаду колективної безпеки в Європі, міг лорд Галіфакс прийняти тим більше охоче до відома, що взагалі ніяких зобов'язань мабуть там не міг перебирати. Але по-за тим в Парижі розу-

П е р е д п л а ч у й т е « Т р и з у б »
український тижневик, заснований Симоном Петлюрою.

міють так-же добре як і в Лондоні, що продовжувати тепер розмову в Берліні чи Римі про колективне забезпечення акції Комінтерну, себ-то московського імперіялізму в Європі, просто смішно. Остільки ж наївно намагатися включити Москву до системи європейської безпеки, мандруючи до цієї мети політичними манівами через Відень та Прагу.

Не може бути тако-ж ніякого сумніву і відносно того, що чим далі буде простувати дослідження комунізму та большевизму в рямках чинности Римського пакту з 6 листопада, тим більше буде виявлятися тотожність Комінтерну і московської олігархії, большевизму і московського імперіялізму. В зреферованій вже в «Тризубі» статті, що з'явилась 12. XI у «Фелькхішер Беобахтер», писалося, що «визволення України з-під панування московського Комінтерну малоб сутній вплив і на загальне політичне та господарське становище Європи». З огляду на те, що Україна перебуває під владою Москви, уважається, очевидно, в чільнім, німецькім органі, що Комінтерн і Москва тотожні. Там-же висловлено дуже цінну думку, що причини застою на європейських ринках «в значній частині походять з большевицького хаосу на Сході». Не зайвим буде згадати, що ця і подібні думки було докладно розвинуто автором цієї статті в брошурі «СССР, як джерело світової кризи» та доповнено принагідно в кількох статтях в «Тризубі».

На річних сходах, що відбулися 20. XI в Берліні, в рямках маніфестації уряду для плекання письменства промовляв Альфред Розенберґ на тему «Німеччина, як заборолло на європейськім Сході» проти світової большевицької небезпеки та вартовий європейської культури. Він сказав між иншим, що «лише докладні студії сходу можуть попровадити до пізнання того, що все, що відбувається в його межах, походить з столітнього розвитку». Послугуючись цитатами з самих московських письменників, а між иншим і з Достоевського, показує він, як большевизм розвинувся «з расово-духового ставлення» і доводить, що «большевизм є явище, яке можна зрозуміти з дослідження не останніх десятків, а останніх соток років». Большевизм складається з «історії, переміщення рас, філософії пізнішого Московства». «Деспотизм об'єднаний з темними силами хаотичного насильства» робить большевизм європейською небезпекою. Нарешті він вказує на те, що «між большевизмом та центром Європи повстали держави звернені лицем до Європи, що є їх історичною заслугою».

Ті висновки відносно московського ества большевизму, до яких тепер приходять не лише в державах злучених Римським пактом, а часом і в західних великодержавках, не говорять, розуміється, нічого нового українцям та иншим поневоленим націям СССР. До цих висновків вони прийшли вже раніше самі і робили де-що для того, щоб переконати Європу відносно їх слушности, але зрозуміння на жаль зустрічали небагато. Тепер, коли поважні політичні кола в Європі зробили і свій власний досвід дотично

Москви, становище для інформаційної роботи представників поневолених націй в Європі більш сприятливе. Сучасним завданням їх тепер зробити все від них залежне, щоб поширити і поглибити сучасні політичні поразки Москви на міжнароднім терені в напрямі її остаточної ізоляції.

Для переведення чинности Римського пакту має бути утворено два виконавчі осередки, мабуть в Берліні та Римі. Буде, очевидно, розвинуто широку і енергійну акцію проти Комінтерну та його московського центру. В порівнанні з цією акцією може показатися діяльність представників поневолених націй ССРСР в Європі надто незначною, але вони мають в своїх руках засоби боротьби, яких не мають і ці великодержави — основне зрозуміння ества московського большевизму, досвід двадцятилітньої боротьби і політичне та моральне право промовляти від імени поневолених націй ССРСР. Умовою важности цього права являється постійна чинність його здійснювання. В разі своєї нечинности перестає представництво тої чи іншої з цих націй фактично і правно бути зв'язковим органом між власною нацією та фронтом європейських держав проти Москви та її зняряддя, Комінтерну. Цим не поривається ще фактична злука між поневоленими націями ССРСР та великодержавними націями в боротьбі проти московського імперіялізму, але затримується поважно порозуміння між національними та західними великодержавами, без якого ліквідацію московського імперіялізму без нової війни тяжко собі уявити. Тереном діяльности українських національно-політичних чинників та представництв інших поневолених націй являються всі держави без різниці їх політичного уставлення, бо окрім ноторичних приятелів Москви ніхто не зважається виступити одверто проти права кожної нації на власну національну державність. А дійсне визнання цього права є базою до порозуміння обох великодержавних угруповань Європи, якою свідомо ледви чи яка держава захоче нехтувати. Черговим політичним завданням українського представництва в Європі є осягти того, щоб кожда московська поразка скріплювала автоматично українські позиції.

М. Данько

Передплачуючи «Тризуб», ви допомагаєте йому в його праці над пропагандою української ідеї і українських визвольних змагань, яку в тяжких матеріальних умовах проводить він від 1925-го року.

З ЖИТТЯ В ПЛОТИЧНОМУ

(Лист із Варшави)

Життя еміграційного осередку в Плотичному заслуговує на увагу нашого еміграційного загалу.

Цей невеличкий, схований в Сувальських лісах, Відділ УЦК нараховує лише 33 членів, але, здається, не пропустив він ані одного нашого національного свята, ані однієї події, щоб не вшанувати їх коли не ширшою прилюдною академією, то принаймні тихою родинним зібранням своїх членів.

Відділ посідає власну бібліотеку, яка налічує 420 книжок, передплачує де-кілька пресових органів, має радіо. На сувальському кладовищі, де знаходяться могили померлих емігрантів, поставлено пам'ятник.

В культурно-освітній праці особливу увагу звернено на еміграційний доріст. Дітей у Відділі — 65, з них 35 в шкільному віці. Дитячий садок хоч і не має фахових сил, але з успіхом провадиться місцевою інтелігенцією. Для дітей дошкільного віку уряджується дитячі свята, забави, прогулки, дитячі чайні вечери. Три рази на тиждень збирають їх і для науки. Дитяча бібліотека, що складається з 65 книжок, давно перечитана. Книжки читаються як в дитячому садку, так і з батьками вечерами.

Наслідки опіки над дітьми даються вже виразно зауважити, й особливо, коли взяти під увагу, що не кожна родина може дати дітям те, що дає їм дитячий садок. Тут не лише вчать їх початків науки, але й прищеплюють національні почуття і ідеї. Діти знають хто вони, чого вони на еміграції і що чекає їх в будуччині.

Працьовитість, єдність і ідейність допомогли цьому еміграційному осередкові з'єднати собі симпатії і пошану у місцевого населення і влади. Підкреслити належить тут і відношення до емігрантів місцевого старости, який старається завжди їм допомогти, кажучи: «вони на вигнанні. Наша гостинність вимагає від нас, щоб їх належно затруднити».

В останньому часі у членів Відділу повстала думка збудувати власний будинок, де знайшла б своє стале приміщення «Хата Козака» і де сконцентрувалося б культурне життя місцевого осередку, де, — як казав представник Плотичного на з'їзді, — могли б ми виховувати нашу молодь, де могли б і ми самі збиратися і підтримувати один одного на душі, бо розпорошеність — то дезорганізація».

Рік 1937 був свідком повстання думки будови «Хати Козака», він же буде й свідком реалізації цієї думки, реалізації гідної уваги, подиву й наслідування. Хоч і з'явилася в пресі відозва Відділу, яка закликала українське громадянство допомогти Відділові в реалізації цього проекту, однак будова була перше за все ставкою на свої власні сили.

Дерево, цеглу й інші будівельні матеріали взяли на власні вексели ті члени Відділу, які були йому щось винні. Не мало власного часу присвятили члени Відділу й самій будівлі, виконуючи при цьому роботу чорну й наймаючи сторонніх осіб лише до робіт фахових. Приклад шов згори — голова Відділу, напр., працював при будівлі цілих два тижні.

Нині будівля вже під дахом. Викінчується підлоги та інші останні роботи. В будівлю вкладено 1.300 зол. готівкою, зтягнуто боргів на 250 зол., до цільовитого викінчення бракує ще яких 400 зол.

Четвертий делегатський з'їзд зібрав по підписному листу до 100 зол. Не без того, що на відозву Відділу відгукнується й еміграція. Наш еміграційний масток збільшується ще на один об'єкт, який посідатиме тим більшу вартість, що, перебуваючи в лісистій і літницькій місцевості, створює можливість приміщення еміграційної дівтори на літні ферії.

І. І.

— Н а з в о р о т і ?

З рештою неначеб-то починається далекоюсягла праця над встановленням нової будови міжнародних взаємин в Європі, а за нею, явна річ, і в цілому світі. Необхідність тої праці відчувається давно, — майже з другого дня після того, як було закінчено структуру по-воєнної системи рівноваги політичних європейських сил, що в її основу покладено було тоді мирові договори, а сторожем над нею поставлено статут женецької Ліги Націй.

Система ця, як знаємо трималася не довго. Причин тому було багато але головнішу з них звичайно вбачають в тому, що вона була однобічна й несправедлива. Договори про замирення були, мовляв, списані не за згодою сторін, а надиктовані одною з них, а Ліга Націй неприродне до них нав'язана. Вказівка правильна, але чи можна що-будь на ній будувати? Усі договори, які тільки бували в історії, коли вони складалися після рішучої перемоги одної сторони, були однобічні і надиктовані; були вони й несправедливі, бо не зважали на інтереси переможеної сторони.

Чому мирові договори р. р. 1918-1919 мали б бути ліпшими за ті історичні? Вони були такими, якими могли й мусіли бути, взявши той історичний момент і ті обставини, в яких вони були списані. Бо-ж ми таки знаємо, що коли б перемогла не Антанта, а її противники, то мирові договори надиктовані тою стороною, так само були б однобічні і несправедливі. Це річ нормальна в таких випадках, яким була минула велика війна європейська.

Хиба становища, організованого переможцями, була не в цьому, а в тому, що вони думали — а здається й вірили, що status quo ними встановлений тягтиметься, коли не вічно, то в кожному разі неозначено довгий період часу. І маючи думку, чи віру, аби було певніше, поставили переможці своєї воєнної надбання і свою гегемонію в світі, — через Лігу Націй — під охорону великих принципів, що до них доробилося людство, і тим в значній мірі спричинилися до їх деформації і до компромітації. А серед тих принципів були й справді високі, бо були там — і самоозначення націй, і соціальна справедливість, і демократичний лад, і багато інших, людям дорогих річей.

В історії такого роду хиби вже були. Так великі релігійні війни XVII ст. закінчилися між иншим деформацією принципу релігійної волі (cuius regio, ejus religio-тоб-то — народ мав належати до тої віри, до якої належав його король). Повторилося це пізніше уже в XIX ст. коли, погромивши Наполеона, австрійський, російський та пруський монархи склали між собою відомий С в я щ е н и й С о ю з, організований для охорони набутої ними європейської гегемонії, і поставили свої надбання і отой Союз під протекцію евангельських принципів. Інших прикладів, а їх було більше, — можна не наводити.

В лініях отой хиби й перейшла вся історія після-воєнного періоду в Європі — аж до наших днів. Поки переможені, а тому й покривджені, зализували свої рани, а це тяглося біля десятка літ, — все йшло неначеб-то добре, бо спокійно. Але коли ті рани затягалися стали й переможені підвели голови свої, стало зле, запанувало міжнародне безладдя і над цілим світом нависло почуття найгіршої небезпеки. Не будемо переказувати тих політичних подій, що сталися за останній час, про них на цьому місці систематично говорилося. Вкажемо лише, що підміновані стали до кінця самі основи status quo, встановленого мировими договорами. Самі ті договори надщерблені до такої міри, що фактично з них утворилася юридична фікція, а сторож над ними, Ліга націй, скомпромітований, бо високі принципи його безоглядно поставлено на службу перебільшених і не виправданих інтересів переможців. Тай переможці ті з часом, як єдність, перестали існувати, бо одійшли від них і Сполучені

Штати, і Японія, й Італія. А ті, що zostалися ніби-то в купі, — Англія з Францією мають де-чого справді спільного, але ще більше мають вони, принаймні на сьогодні, протилежного в інтересах своїх. І тим часом, коли сили авторів того status quo все більше й більше опадали й дислокувалися, сили їх противників навпаки все більше й більше наростали. Згадаймо для цього лише динамічні успіхи й наближення до себе таких держав, як Германія, Італія й Японія, що досягла вершка свого у відомому антикомуністичному пакті.

Психологічна справа випадає ще гірше. Роки отої хвиби, що про неї вказано вище, зробили своє діло. У переможців вони витворили дуже невідповідне і загибельне для нашого часу почуття самозадоволеного панування, яке скоро за зміною обставин перейшло в свою протилежність, — в страх за своє існування. У переможених ті роки спричинилися до стало непереносного почуття образи, приниженості, почуття, що стало тягти за собою, з одного боку, розпач, з другого — ненависть. І через те вже стали ми в політичній психології свідками річей і подій, що їх можна було б звати ірраціональними та іллогічними, коли б вони не були справжньою дійсністю. Вкажемо лише, хоч би на те, що, наприклад, такі державні мужі, як Гітлер і Мусоліні, люде, що зараз найбільше роблять і працюють для найширших демократичних мас і за їх згодою, в той самий час являються найбільшими ворогами демократичних принципів. З другого боку, такі скажім, совітські люде, що найбільше нищать демократичні маси, плундрують їх морально, матеріально і політично, вони виголошені були оборонцями демократії в світі, і як такі, виступали скрізь на міжнародньому форумі.

Ці два приклади, як найліпше, мабуть, ілюструють ненормальне становище сучасних міжнародніх взаємин. Чи можуть вони бути упорядковані? Звичайно, можуть. Усе на світі може бути упорядковане, коли в людей єсть на те добра воля. Да такої праці зараз неначеб-то й узалися англійці, що посилали до Берліну лорда Галіфакса, пересправляють в Римі, викликали до себе французьких міністрів, приймали в Лондоні всіх королів з південно-східньої Європи і т. д. Добра воля в англійської дипломатії, як здається, єсть. Інша річ, чи знайдуть вони її серед своїх спільників, — властиво, у Франції, бо вплутується тут ще й отой, так званий ідеологічний момент, заведений до міжнародньої політики лівими дверима і зв'язаний зараз з Москвою, од якої, коли хотіти, щоб усе було гаразд, треба одчепитися. Будемо чекати, як воно випаде. близький час нам те вкаже.

Observer

В С Е С В І Т Н И Й С О Ю З У К Р А І Н О К

У жіночому українському світі, життя якого виявляється не лише в загальних українських справах, але і в спеціальних жіночих організаціях, відбулася подія великого національного значіння: задуманий ще на Жіночому Конгресі в Станіславові р. 1934 Всесвітній Союз Українок зачав свою діяльність. Давнішня мрія українського жіноцтва, розпорошеного по цілому світі, об'єднатися для координації праці й для підсилення своєї діяльності, здійснилася, й українські жінки з усіх частин світу подають собі руки для дальшого порозуміння й співпраці.

Першим кроком діяльності Всесвітнього Союзу Українок є розсилка до української преси й по українських жіночих товариствах комунікату, текст якого проситься Вашу Шановну Редакцію надрукувати на сторінках Вашого Хвального органу.

КОМУНІКАТ

Підписані доводять до відома усього українського громадянства, що в диях 12-14 жовтня 1937 у Львові відбулися наради представниць українського організованого жіноцтва Галичини, Волині, політичної еміграції з Великої України та З'єднаних Держав Америки, які — згідно з постановою Українського Жіночого Конгресу в Станіславові р. 1934 р. — об'єдналися в один Всесвітній Союз Українок. Крім названих територій в склад Всесвітнього Союзу Українок входить ще теж українське організоване жіноцтво Підкарпаття, Буковини й Канади.

Всесвітній Союз Українок ставить собі за головне завдання плекати почуття єдності усіх частин Нації, поділеної кордонами, та змагати до консолідації усіх національних сил для здійснення Національного Ідеалу. Як Централь українського організованого жіноцтва всього світу, Всесвітній Союз Українок хоче бути речником інтересів Українського Народу перед міжнародними й чужинними чинниками, в першій мірі жіночими, та буде заступати українське жіноцтво перед власним громадянством.

Продовж трьохденних нарад підписані представниці, як Головна Рада Всесвітнього Союзу Українок, затвердили правильник В. С. У., намітили техніку праці себ-то засоби підтримування зв'язків між територіяльними жіночими організаціями, переглянули стан організації українського жіноцтва по всьому світі та виробили план праці на 1938 р. З питань програмово-ідеологічного характеру Головна Рада розглянула завдання українського жіноцтва в сучасному положенні українського народу, особливо у виховавчій діяльності та в напрямі консолідації національних сил, при чому окрему увагу звернула на потребу збереження єдності українського жіночого руху. Крім цього темою нарад була теж справа зв'язків з міжнародними жіночими організаціями. Делегація Головної Ради В. С. У. була прийнята митрополітом Шептицьким, якого поінформувала про завдання В. С. У.

Головна Рада приступає до праці в глибокому переконанні, що усе українське громадянство прийме доброзичливо факт створення В. С. У. та підтримає його консолідаційний почин.

За Головну Раду Всесвітнього Союзу Українок :

Президія: Софія Русова, почесна голова,
Мілена Рудницька, голова,
Зінаїда Мірна, секретарка.

Члени : Олена Федак-Шепарович (Галичина),
Наталія Лівницька-Холодна (еміграція
з Великої України),
Д-р І. Присневська (Волинь),
Олена Штогрин (З'єднані Держави Америки),
Константина Малицька (референтка виховних
справ).

До цього ще вважаємо потрібним додати, що приналежність до Всесвітнього Союзу Українок ні в чому не порушує статутівих завдань територіяльних організацій та їх право працювати

Передплачуйте «Тризуб»

за планом, якого вимагають інтереси даної території. На міжнародньому ж терені усі українські жіночі організації заступає В. С. У. в імені всього українського жіноцтва. В міру, як будуть повставать українські жіночі організації на тих Західньо-Українських Землях та в тих скупченнях українських поселенців, де досі нема українських жіночих організацій, вони могли б бути прийняті у склад Всесвітнього Союзу Українок. Організації, які входять у склад В. С. У., мусять мати надпартійний характер.

Засідання Головної Ради В. С. У. відбуватимуться по змозі раз на рік. Усі справи головної Ради на протязі року полагодує Президія шляхом листування як для розсилки обіжників по усіх членах-організаціях, так і для вирішення внесених до Президії пропозицій і проєктів.

Всесвітній Союз Українок вважає своїм органом журнал «Жінку». Він має подавати відомості про діяльність В. С. У., зредаговані Президією. Планується тако-ж видавати власні бюлетені для інформації закордонної опінії.

3. Мірна

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В ПАРИЖІ

Батьківський Комітет української школи в Парижі. доводить до відома, що ялинка для дітей українців Парижа та околиць влаштовується 26 грудня с. р. о 15 год. на 15, Avenue Noche. Paris 8.

Запис дітей на ялинку (вказати вік дітини) приймається :

1. Що четверга в помешканню Школи 248, Rue St Jacques Paris 5, від 14 до 18 год.

2. У Голови Батьківського Комітету — М. Nagluk 65, Rue Saint Louis en l'Île Paris 4 та в Уповноважених Батьківським Комітетом.

КОНЦЕРТ НА ПОШАНУ МИКОЛИ ЛИСЕНКА

з нагоди двадцятип'ятиліття смерти великого українського композитора влаштовує Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі, за ласкавою допомогою п. Ю. Пономаренка, в суботу, 18 грудня с. р., о год. 8.30 вечера, в salle Lafayette, 27, rue des Petit Hôtels, Paris 10, метро Gare du Nord.

Квитки набувати можна :

- 1) в Бібліотеці — 41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9.
- 2) в бюрах Генеральної Ради Союзу УЕО у Франції та Товариства б. Вояків Армії УНР у Франції — 248, rue St.-Jacques, Paris 5.
- 3) у Відділі Опікування Українською Еміграцією при Українській Мисії у Франції — 24, rue de la Glacière, Paris 13.

КОМУНІКАТ *)

17-го листопада Уряд Української Народньої Республіки вислав до Пана Президента Північно-Американських Штатів ноту, в якій цілковито солідаризується з принципами міжнароднього життя, згаданими Паном Президентом в промові 5-го жовтня в Чикаго, а тако-ж звертає увагу Голови великої американської демократії на той факт, що причини анархії і злочиніє в міжнародньому життю, про які Пан Президент з жалем згадує в своїй промові, криються в тому, що цивілізовані держави мали слабкість дозволити урядові СССР взяти участь в міжнароднім життю, в той час як цей уряд є знярядям Комінтерну і має на меті в міжнародній політиці підтримувати всюди заколот і провокувати війну між так званими буржуазними державами з метою викликання світової революції.

На доказ цього твердження Уряд Української Народньої Республіки нагадує всі злочини, доконані Совітами проти міжнароднього права і між иншим захоплення республік, визнаних великими державами і самою Москвою, а саме Української Народньої Республіки, Грузинської Республіки, Азербейджанської і Північнокавказьких горців. Уряд Української Народньої Республіки прохає Уряд Північно-Американських Штататів дати своєю могутню допомогу для виправлення несправедливостів і злочинів, доконаних СССР і для повернення українським народом своєї свободи і незалежности, а тако-ж: «прискорити прийняття законопроекта Сенатора Копеланда з 30. X. 1929 р. No 2177 в справі визнання Української Народньої Республіки як рівно-ж і негайне виведення большевицьких армій, що окупують територію України».

Париж, 30 XI. 1937.

*) Повний текст меморіялу буде уміщено в наступному числі «Тризуба».

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Франції

З життя Укр. Бібліотеки імені С. Петлюри в Парижі

—Поіменний список ч.48 осіб,що зложили датки на Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі.

Відділ Укр. Центрального Комітету в Августові (Польща) збірка на підписний лист. Пп.: Полк. Гуляй — 1.50 зол., Михайло Тимків — 1, Павло Дячок — 50 гр., Микола Костюк — 20, Федір Костюк — 50, Дмитро Павленко — 50, Володимир Ярмук — 20, Іван Кавецький — 20, Пилип Диран — 50, Сидір Котів — 50, Вончальський Степан — 60, Сергій Трохимович — 1 зол., Петро Ярмук — 1, Олена Ломоніс — 50 гр., Гуляй-Тиміш — 30, Гуляй Марися — 30, Гуляй Марися (донька) — 20, Гуляй Ілля (синок) — 20.

Збірка Української Громади в Брюсселі «Незалежна Україна» на лист ч. 871. Пп. Юр. Яковлів — 10 франків бел., пані Жанна Яковлева — 5, панна Клавдія Яковлева — 5, Як. Олексіюк — 10, пані А. Олексіюк — 5, панни Клава і Наталя Олексіюк — 5, Косець — 10, Ольга Косець — 5, Шевченко — 5, Ів. Цинк — 5, Сірко-Іваницький — 5, І. Бевзь — 2., Бондаренко — 5, Митрофанів — 1. Левитський — 1, Чернявський — 1, Сахно-Устимович — 1.

Збірка на лист ч. 872 Союзу Укр. Старшин в Бельгії та Т-ва б. вояків армії УНР в Бельгії. Пп.: Лукасевич — 5 франків бел., Бевзь — 5, Бондаренко — 5, Митрофанів С. — 5, Косець — 5, О. Косець — 5, І. Цинк — 5,

Сірко-Іваницький — 5, Кіт — 2, І. Шевченко — 290, Я. Олексіюк — 20, І. Галаус — 5, Чернявський — 1., М. Жуківський — 13, Левитський — 5, Устимович — 1, — 1, Жуківський — 12, Осмачко — 1, Синіс — 10, Скаженюк — 2 Сіврюк — 2, Алешо — 1, Дорошенко — 1, Куценко — 1, Постола — 1, Вічний—1, І. Митрофанів—1.

— По і м е н н и й с п и с о к ч. 47 осіб, що склали датки на Бібліотеку. Збірка в Укр. Громаді в Оден-ле-Тиші на лист ч. 839. Пп. Нікітін — 5 фр., Сідлер — 5 фр., П. Кузь — 5, підпис нечиткий — 5, Білобровець — 5, Білецький — 5, Лук'яненко — 3, Тютюник — 3, Спримський — 5, Лівіцький — 5, Власенко — 3, Самолюк — 5, М. Яроцький — 5, М. Василенко — 5, Козлов — 2, Сушко — 3, Семененко — 5, Костюченко — 5, Стасій — 2.

Українська Колонія в Подєбрадах (ЧСР) на академії, влаштованій Товариством б. українських старшин: пп. В. Сапіцький — 2 кч., О. Козловський — 4, К. Безкровний — 3, О. Антипів — 5, І. Шматко — 5, В. Доманицький — 3, М. Сочинський — 5, С. Овчаренко — 1, та Н. Тюрин — 3.

Збірка в Парижі на лист ч. 746-881: Пані Татаруля — 20 фр., І. Косенко — 15 фр., Ковальська Туса — 10 фр., Гнат Гаврилко — 10 фр., Петро Йосипишин — 5.

Філія Т-ва б. вояків армії УНР в Оден-ле-Тиші на лист ч. 855: пп.: підпис нечиткий — 5, фр., А. Житній — 5, Загній — 5, Авраменко — 5, Барабаш — 5, Захарченко — 5, Щербак — 5, Коломієць — 5, Суський — 5, Ляшко — 3, Іванюта — 2, Яремко — 3, Стуницький — 3.

Українська Громада в Ліоні, збірка на лист ч. 843: пп.: Галайда — 10 фр., Ковальчук з дружиною — 10, Селешко — 5, Трач — 2, Горбань — 2, Чеботарев

(донець) — 3. Пославський — 2, Лепій — 2, Лінчицький — 5, Ішун — 5, С. Педаненно — 4, Рудько — 2, Б. Чміль — 5, В. Гришин — 2, NNo — 2. Науменко — 2.

— Виклад проф. О. Бочковського в Парижі на тему «Українське питання, як світова проблема» відбувся в суботу, 20 листопаду. Це був останній з циклу викладів, які проф. О. Бочковський зачитав за свою побуту тепер у Франції.

Відбувся виклад в одній із саль «Maison de la Mutualite» і притягнув велику кількість слухачів з різних кол української колонії Парижа.

Проїшов виклад з великим успіхом, як і всі виклади проф. О. Бочковського у Франції, що спричинилися до оживлення життя нашої еміграції.

Після викладу присутніми на ньому давалися різні запитання докладчиків, на які докладчик давав вичерпуючі відповіді.

— Від'їзд проф. О. Бочковського. В понеділок, 22 листопаду, проф. О. Бочковський від'їхав з Парижа до Праги після ряду викладів по українських колоніях у Франції що він їх робив, як голова Товариства Прихильників Української Господарської Академії в Чехословаччині.

Проводити дорогого й вельмишановного гостя й побажати йому щасливої дороги зібралися на Ліонському дворці представники паризької української колонії.

— Філія Т-ва б. Вояків Армії УНР в Одні. 31 жовтня філія Т-ва в Оден-ле-Тіші влаштувала свято Покрови. На святі був присутнім Голова Т-ва ген.-штабу ген.-хор. О. Удовиченко, який прибув з Парижа одвідати філію. На святі так само були ген. хор. Е. Башинський, Уповноважений Т-ва п. Житній та всі вільні від праці члени Т-ва та гості. Були так само й представники від філії Т-ва в Альгранжі-Кнютанжі.

— 11 листопаду Уповноважений філії разом з членами Т-ва та прапором філії взяв участь у урочистостях 11 листопаду в Оден-ле-Тіші.

— Філія Т-ва в Альгранжі-Кнютанжі. Одвідуючи ті райони Голова Т-ва ген. О. Удовиченко загостив і до Альгранжа, де 3 листопаду відбулися збори філії, на яких Голова Т-ва подав інформації загального характеру та про життя Т-ва.

— Філія Т-ва в Ліоні. Філія в Ліоні налагодила дуже тісний контакт з місцевими французькими комбатантськими організаціями. 11 листопада члени філії разом із зв'язковим п. Кузнецовим взяли участь з українським прапором в поході і в урочистостях з нагоди свята 11 листопаду.

У Польщі

— З діяльності Українського Наукового Інституту у Варшаві. 5 листопаду с. р. відбулося в Українському Науковому Інституті засідання Економічного Семінару, на якому інж. Є. Гловінський прочитав доповідь про методи дослідження фінансової експлоатації. Розроблення цих метод має для української науки особливо велику вагу, з огляду на потребу освітлення фінансових взаємин. між совітською Україною та ССРСР.

Прелсгент накреслив методи сконстрування «територіального бюджету», побудованого на припущенні, що дана територія не є експлоатована, а платить державі і одержує від неї на свої потреби нарівні з іншими складовими частинами держави, пропорційно до кількості населення. При порівнянні цього «територіального бюджету» з дійсним станом річей треба мати на увазі, що місцеві каси даної території виплачують часто грошеві суми не на місцеві потреби, а на загально-державні, на удержання війська, тому класовий баланс даної території не покривається з фінансовим балансом. Треба тако-ж

мати на увазі явище так зв. «перекинення податків». В совітських фінансах, опертих на удержавленні промисловости та попередніх податках, це явище відіграє велику ролю. Промисловість централізується в московських землях. Якась фабрика на Московщині віддає свої прибутки до державної скарбниці. Це виглядає, як один з фінансових тягарів самої Московщини. В дійсності фабрика підносить ціну своїх продуктів, як це роблять усі державні монополії і «перекидає» таким чином накладений на неї фінансовий тягар на покупців, які можуть мешкати й на Україні.

Загальний висновок прелегента: наукове дослідження фінансової експлоатації і зведення її до докладних цифрових даних зв'язане з великими труднощами, але це не значить, що українська фінансова наука не повинна працювати над цим завданням.

Підчас дискусії директор Інституту проф. Ол. Лотоцький поділився з учасниками Семінару своїми спогадами про те, котрі до революційні спроби обліку розрахункового балансу між Україною і Росією, в яких він брав діяльну участь.

— Нові видання Українського Наукового Інституту. В серії праць Комісії для дослідів над польсько-українськими питаннями при УНІ вийшла, як 35-ий том Праць Інституту, монографія професора Варшавського Університету д-ра М. Гандельсмана, одного з найвидатніших польських істориків, під заголовком «Українська політика кн. Адама Чарториського перед Кримською війною» (польською мовою).

Автор подає докладну історію Кирило-Методійського Брацтва, доповнюючи її деякими власними гіпотезами (напр., що-до авторства «Книг битія українського народу»). В розділі, присвяченому українському національному відродженню в Галичині розбиває автор поширений серед польського загалу погляд, що україн-

ський національний рух у Галичині з'явився в наслідок інтриги австрійського уряду.

Врешті в розділі про українську політику кн. Чарториського характеризує погляди на українську справу самого князя, провідника консервативного табору польської еміграції, та діяльність його агентів — Чайковського (Садик-паша) і Духінського. Вони в планах боротьби з Росією прикладали величезну вагу до українського національного руху.

Автор використав до своєї праці багато архивних джерел. Дирекція УНІ додала до книжки проф. Гандельсмана примітку, що не з усіма висловленими в книжці поглядами погоджується.

— Вийшов XII том повної збірки творів Тараса Шевченка видання УНІ, присвячений у цілості пластичній творчості Шевченка. На 452 сторінках тексту вміщено 159 репродукцій Шевченкових образів, гравюр та рисунків. Більшу частину тому займають розвідки проф. Д. Антоновича «Шевченко, як маляр», і проф. В. Січинського «Шевченко — гравер». Мало знах досі сторін Шевченкової творчости торкаються статті П. Зайцева про різьбарську творчість Шевченка та його архітектурні проекти. Книжку слід привітати, як дуже вартісний вклад до науки шевченкознавства.

— Видання «Бібліотеки Українського Державника» розпочало видавництво «Варяг» у Варшаві. Як перший том Бібліотеки, вийшла розвідка Б. Ольхівського «Вільний Нарід». В передмові від редакції Бібліотеки схарактеризовані погляди групи української молоді, «вірної заповітам Симона Петлюри і владі Уряду УНР», згуртованої навколо журналу «Ми», «Трибуни молодих» у «Тризубі» і корпорації «Запорожжя».

— Вечерниці Союзу Українок у Варшаві відбулися 8 листопаду, в салі Т-ва Учителів Середніх Шкіл.

В Румунії

З приводу смерти ген.-хор. Г. Базильського Голова Т-ва б. Вояків Армії УНР в Румунії полк. Гн.Порохівський в імені старшин, підстаршин та козаків бувшої 6-ої запасової, 2-гої збірної запасової та 2-ої кулеметної бригад, що входили в склад бойових частин, якими керував світлої пам'яті ген.-хор. Базильський висловлюють свій глибокий жаль та співчуття вдові покійного та п. п. старшинам й козакам 1-ої Запорізької дивізії Армії УНР.

В Югославії

— Товариські вечериці. Другі товариські вечериці в новому помешканні Білгородської Громади відбулися 13 листопада с.р. В програмі були дві одноактівки: «За кулісами театру» та «Кум мирошник» і концертний відділ. На грудень місяць театральна комісія Громади готує виставу комедії І. Карпенка Карого «Мартин Боруля». Головну роль та режисуру має п. професор Чубинський.

— Нова адреса Громади в Білгороді, яка перейшла тепер до нового помешкання в центрі міста, така: Kolarjeva I. Jugoslavija.

В Комітеті Дружби Народів Кавказа, Туркестана і України

В четвер 2 грудня с.р. в салі кафе «Мефісто» на бульварі Сенжермен заходами Комітету Дружби Народів Кавказу, Туркестану і України, відбувся цікавий доклад професора О. Шульгина на тему «Міжнародне становище і поневолені народи в ССРР». Доклад викликав живий інтерес і зібрав досить численну аудиторію.

Бібліографія

— Geist der Zeit» Wesen und Gestalt der Foelker. November 1937.

Цей німецький місячник містить статтю кн. М.Чудукидає під назвою «Die Ukraine und Georgien unter russischer Herrschaft». Автор коротко подає відомості про боротьбу України під Росією головним чином культурну аж до останніх часів. Мета його — показати, що традиція боротьби України за свою самостійність ніколи не переривалася; мінялися лише форми, виявлялася вона більш чи менш, але йшла безперервно і виросла в таке велике питання, якого ігнорувати вже ніхто не може.

Mark Slonim. «Les Onze Républiques Soviétiques» Payot. Paris 1937, 7 cartes, p. 291. Prix Frs. 25.---

Автор поставив собі за завдання дати закордонові історично-географічно-адміністративний нарис кожної з одинадцяти республік, що складають совітський союз. Завдання колосальне. Через те, наприклад, історичні описи деяких частин союзу зводяться до пари анекдотів, що трудно назвати історією. З другого боку, підхід автора до історії окремих народів є у великій мірі навіяний російськими джерелами і видно, що автор аж ніяк собі не уявляє суті історії тих пригнічених Москвою народів, про які пише. Одно ще можна поставити авторові на паку в його історичних екскурсах відносно «інородців», — це те, що він таки не замовчує їхньої боротьби проти Москви, але і це не має у нього вигляду якоїсь системи, а лише у вигляді спорадичних фактів, які всі йдуть на благо Москві.

Не ліпше стоїть і з географією одинадцяти республік. Вона виложена те-ж дуже поверхово, описовим способом і методом російської науки, що шукала і шукає у всьому елементів єдності геополі-

тичних і геоекономічних периферії з центром.

Коротко кажучи, з наукового погляду, книжка робить вражіння поверховості і схематичності і не може бути ні підручником, ні «справочником», а швидше пропагандною брошурою, розрахованою на європейського читача, який нічого не знає і якому можна говорити все аж до того, що гарбузи ростуть в ССРСР на кююкві.

Але особливо одіозною є так мовити політична частина книги; та в якій автор висловлює свої погляди на стан ССРСР і його суть. Вони чисто московські, імперіялістичні і пробольшевицькі, і то добровільно, бо-ж аргументів в захист їх об'єктивних автор не наводять. От, наприклад, філіям автора большевицькому «федералізму»:

«Ця федеральна система, в якій, як ми бачили, центральна влада розпоряджає дуже широкими правами, полишає, однак, досить свободи ріжним членам союзу в областях національній, культурній і місцевого самоврядування».

Так п. М. Слонім представляє західне європейському читачеві московсько-большевицький федералізм. Очевидно «Госиздат» проти такої популяризації нічого мати не буде.

Так само більше, ніж дивні, погляди висловлює автор і на політично-державну суть ССРСР. В них відчувається і нота імперського московського імперіялізму, і навіть чималий совітський патріотизм:

«Єдність режиму політичного, соціального і економічного зближує з кожним днем більше народи, що складають союз; є безсумнівним, що поруч з гострим почуттям національним чи обласним, що проявляється особливо у республік кавказьких, Центральної Азії й Сибіру, росте і зміцнюється своєрідний совітський патріотизм, почуття зв'язку, що єднає ріжні елементи цієї держави, яка, не дивлячись на свою ріжnorodність, представляється світові, як єдиносильний і міцний блок».

Очевидно і цей погляд розрахований на тих чужинців, що не

знають, що за сотки років володіння чужими народами Росія створила лише недотепну загальну бюрократію і мізерний куш безбатченків - інтернаціоналістів, яких до речі московські большевики вже вирізували до ноги. Характерно ще, що в вищенаведеній цитаті автор не згадує ні українського гострого патріотизму, ні білоруського, а з серьозною міною говорить про Сибір і про самостійництво чукчів і камчадалів. Певно, незручно йому було викликати сумніви, що-до теорії триєдиної Руси.

Не знати, хто повірить авторові що ССРСР іде до єдності і що він творить «єдиносильний і міцний блок». Думається, що навіть московські правителі в це не дуже вірять, бо інакше на щоб їм було недавно вирізувати всіх голів союзних совітських республік. Очевидно, автор розраховує на специфічно настроєних читачів, які можуть повірити навіть тому, що першу залізницю в Росії провели большевики.

Сугубо шкідливою є тако-ж і та статистика, яку наводить у своїй книжці автор для ілюстрації тих «успіхів» і «завоювань», які зробили большевики. Відомо, що вся большевицька статистика є наскрізь фальшивою і пропагандною. Проте автор, подаючи її, не робить ні одної оговорки, щоб підкреслити її цілковиту умовність. Отже, п. Слонім в данім разі робить так само, як «Інтурист» з тими відвідувачами, які приїздить до ССРСР, щоб побачити там правду.

Підсумовуючи вражіння від книги, мусимо сказати, що вона, як з погляду об'єктивно-наукового, так і з погляду пригноблених Росією народів, є просто шкідливою. В досить зручній зовнішньо-об'єктивній формі в ній подається пропаганда месіянізму і імперіялізму московської державности і закривається дипломатично весь той комплекс противенств, яким є ССРСР і од яких він, що день, то більше, розвалюється і не маємо сумніву, що розвалиться остаточно.

І. Заташанський

Л и с т д о р е д а к ц і ї

Високоповажний Пане Редакторе,

Не відмовте довести до відома української еміграції такого листа Президії Г. Е. Р. :

Від 1934 року не збиралася конференція Головної Еміграційної Ради. Не дивлячись на всі наші зусилля ми до цього часу не могли зібрати цієї установи. Між тим наші повноваження застаріли і це утруднює нашу активність. Через це, лишаючись во ім'я єдності і неперервності цієї важкої організації на своїх ста-

новищах, ми одначе утримуємось від більш рішучих проявів нашої діяльності і до скликання конференції будемо провадити головним чином лише біжучі справи, які не ангажують Головну Раду на майбутнє.

З правдивою повагою
За Президію Головної Ради
О. Ш у л ь г и н

Генеральний Секретарь :
І л . К о с е н к о

Париж, 24 листопада 1937 року

О Д П Р Е Д С Т А В Н И К А « Т Р И З У Б А » В П О Л ь щ і

Редакція «Тризуба», за прикладом минулих років, приймає зголошення осіб, які, замість Новорічних і Різдвяних привітань та візитів, бажають скласти пожертву на Бібліотеку ім. С. Петлюри у Парижі. Привіт і імена цих осіб буде оголошено на сторінках «Тризуба».

Оскільки Ви бажаєте взяти участь в цій святочній імпрезі, просимо повідомити нас до 18 грудня б. р. Для пересилки Вашої пожертви долучаємо при цьому бланкет ПКО.

* * *

Масово вписуймо наші імена на листу святочних привітань!.. З наших, навіть, дрібних святочних пожертв може скластися значна сума, яка для Бібліотеки ім. С. Петлюри у Парижі становитиме цінну матеріальну підтримку. Звичай складати пожертви на добродійні цілі, замість надсилення листових привітань знайомим, вже прищепився у народів, які живуть державним життям. Тим більше мусить прищепитися він і в нашому українському життю, в життю нашої еміграції, яка тут, на чужині, завжди відчуває брак матеріальних засобів на творення і збереження своїх національних вартостей. Ваше ім'я, вписане на листу святочних привітань у «Тризубі», прочитають всі ті, що читають «Тризуб», а читають його у всіх еміграційних осередках не лише Європи, але й Америки, Азії і Африки.

Управи українських організацій і Відділів УЦК, які переvedуть грошову збірку на цю ціль, можуть умістити в «Тризубі»

на окремій спільній візитівці імена всіх членів організації, які вписались на підписний лист. Імена жертводавців (копії підписних листів) просимо виповняти виразним письмом і надсилати на нашу адресу до 18 грудня б. р.

З поважанням
І. ЛИНОВЕЦЬКИЙ
(Представник Віблотеки
ім. С. Петлюри у Польщі)

Адреса : J. Lipowiecki, Warszawa, Wilcza 45 m. 3.

П Р Е М І Й О В А А К Ц І Я « Т Р И З У Б А »

Виплачаючи в грудні передплату за 1938 рік, ВШПередплатники «Тризуба» у Польщі одержать одну з наступних книжкових премій:

П р и в п л а т і п е р е д п л а т и р і ч н о ї :

1. Проф. О. Шульгин — Без території (Ідеологія і чин Уряду УНР). Ціна 3 зол. 50 гр. Пересилка 50 грош..
2. Проф. Р. Смаль-Стоцький — Українська мова в совітській Україні (Ціна 5 зол. Пересилка 60 грош.).
3. В. Садовський — Національна політика Совітів на Україні. (Ціна 5 зол. Пересилка 60 грош.).
4. Базар — Збірник, присвячений пам'яті 359 героїв-мучеників, що за волю України в м. Базарі життя своє зложили. (Пересилка 50 грош.).

П р и в п л а т і п е р е д п л а т и п і в р і ч н о ї :

5. Симон Петлюра — Завдання української військової літератури.
6. Олександр Лотоцький — Симон Петлюра.
7. М. Ковалевський — Україна під червоним ярмом. (Ціна 2 зол. 50 грош. Пересилка 50 грош.).
8. Ген. Марко Безручко — Січові Стрільці в боротьбі за державність. (Пересилка 25 грош.).
9. Псалтир — Книга 2-га з серії перекладів Св. Письма та Богослужбових книг. Вид. Укр. Інституту · Варшаві (Ціна 3 зол. Пересилка 30 грош.).
10. Є. Маланюк — «Земля і Залізо», Третя книга віршів. (Ціна 2 зол. Пересилка 30 грош.).
11. Борис Ольхівський — Вільний нарід (Бібліотека Українського Державника: т. I. Пересилка 30 грош.).

З огляду на те, що пересилка книжок потягає за собою значні видатки, премії висилатимуться лише по одержанню передплати і коштів пересилки премії, які належить висилати разом з передплатою, зазначаючи одночасно, яку саме книжку передплатник бажає одержати.

Преміюванню підлягають точні передплатники «Тризуба» у Польщі, які вplatять наперед річну або піврічну передплату.

До 15. XI. 1937 року видано 264 книжкових премії на суму 630 зол. Відділам УЦК в Польщі видано 10 бібліотечок, що склалися з 48 книжок, вартість яких виносила 100 зол.

Згадані бібліотечки висилалися лише тим Відділам УЦК, які мали вplачену передплату за «Тризуб» і стало надсилати дописи про своє життя. Преміювання Відділів на тих же засадах матиме місце і в 1938 році.

П Е Р Е Д П Л А Ч У Й Т Е « Т Р И З У Б »

— тижневик політики, культури, громадського життя та мистецтва, заснований в 1925 році Симоном Петлюрою.

«Т р и з у б» дає широкі інформації про становище на Великій Україні, про становище української справи на міжнародній арені, про життя і працю української еміграції у всіх осередках її перебування.

«Т р и з у б» містить «Трибуну Молодих», в якій українська молодь забирає голос в актуальних справах нашого життя.

«Т р и з у б» дає своїм передплатникам у Польщі цінні книжкові премії.

Передплата «Тризуба» у Польщі вносить на рік 22 зол., на пів року — 11 зол., на 3 місяці — 5 зол. 50 грош., на 1 місяць 2 зол. Читальні Відділів УЦК, читальні «Просвіти» та інші товариства і організації платять за «Тризуб» лише 12 зол. річно.

Ждайте оказових чисел «Тризуба».

Адреса Редакції: «Le Trident», 41 rue de la Tour d'Auvergne, Paris 9.

Адреса в Польщі: J. Lipowiecki, Warszawa, Wilcza 45 m. 3
Для грошових переказів — чековий рахунок в ПКО No 13435.

Українська Громада в Шалеті
(18, rue Lavoisier Vesines - Chalette)

25 грудня 1937 року
Для дітей Української Колонії влантовус

Я Л И Н К У

У програмі :

I

ЖИВІ ЛЯЛЬКИ

Фантастична п'єса в 4 відслонах М. Шугасвського

II

Колядки у виконанні шкільного хору

Диригент : М. Колодій

Режисер : Г. Маслоук

Роздача подарунків та забави коло ялинки

Початок о 5 годині вечора.

Вступ — 5 ф.

УПРАВА ГРОМАДИ

НА РІЗДВО І НА НОВИЙ РІК

ветановленим звичаєм, замість особистих одвідин і листовних привітань Вашим приятелям і знайомим заздалегідь складайте пожертви на Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі. Спільне привітання з поіменним реєстром надруковано буде в різдвяному числі « Тризуба »

Редакція і адміністрація : 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9
Для переказів у Франції : « Le Trident », chèque postal 898.50, Paris.
Редагус — Комітет

Адміністратор : Іл. Косеяко

Le Gérant : M-me Perdrizet